

SZINHÁZ, MŰVÉSZET

Színházi műsor:

SZOMABATON: *Asszonyfaló*, operett.

VASÁRNAP DÉLUTÁN: *A falu rossza*, népszínmű.

VASÁRNAP ESTE: *A leányvásár*, operett.

A színügyi-bizottság ülése.

— Begavári Back Bernát levele. —

(Saját tudósítónktól.) A színügyi bizottság pénteken délután öt órakor ülést tartott a városháza bizottsági termében. Az ülésen Gaál Endre dr. elnökölt, a bizottsági tagok közül megjelentek Kovács János, Ujj József dr., Weiner Miksa és Wimmer Fülöp.

A színigazgató betértesztelte a két heti műsort, amelynél Wimmer Fülöp fölszólalt és kifogásolta a „Gólya” című bohózat előadását, amelyben nem történik más, minthogy lefekszenek az ágyba és fölkelnek az ágyból. Az ilyen darabra sem a színháznak, sem a publikumnak nincs szüksége. A bizottság tudomásul vette a fölszólalást és figyelmébe ajánlotta azt a színigazgatónak.

Wimmer Fülöp aztán meglepetésben részesítette a színügyi bizottságot. Fölolvasta begavári Back Bernátnak egy levelét, amelyben az országos híri művészeti mecénás igen ötletesen ráolvasa a színházra, hogy *nincs benne egy csöpp művészeti érzék vagy invenció*, a darabok kiállítása farkasszemet néz a jóízléssel. Begavári Back Bernát fölemlíti a levelében, hogy például a *Limonádé ezredes* egyik szobájának kék a festése, a kandalló sárga és a függöny zöld. Aztán az ezredes leánya reggel kilenc órakor bái toalettben jelenik meg a színen.

Hát hol van a rendező? — kérdezi most véletlenül épen Back Bernát. És ugyanezt kérdezhetné igen sok intelligens ember, aki nem épen abban találja az élvezetét, hogy a színész lábához milyen feszesen simul a trikó, vagy milyen tökéletességgel hányják a cigánykereket. A legtöbb előadáson a földszinten és a páholyokban egyébről sem beszélnek, hogy *milyen rossz volt ez vagy amaz, vagy milyen izléstelen* a kiállítás. És most a csöndesen panaszkodó urak közül előáll Back Bernát és őszintén bevallja, hogy nem lehet már színházba járni. Persze, a jóízlésű és művészi érzékű embert bántja a *Gólya* és bosszantja a színek disszonanciája, az izléstelen ötletek halmozása.

Ugyan milyen állapot uralkodhat a szegedi színházban, ha a nyilvánosságtól és minden közéleti szerepléstől olyan tartózkodón élő Back Bernát is ilyen módon kritizálja?

* A „Kék madár” folytatása. Maeterlinck már régebben elhatározta, hogy a „Kék madár” című mesejátékát egy új allegorikus műben folytatni fogja. Mint Párisból jelentik, a költő elkészült ezzel a munkájával is. A darab címe: „*Tyltyl és Mytyl*.” Ezzel egyidejűleg Maeterlinck felesége, Georgette Leblanc, a „Kék madár” átdolgozásának szentelte idejét, amennyiben annak erkölcsi és filozófiai tartalmát közelebb hozta a gyermek felfogó képességéhez.

* Műsorváltás. A színházi iroda jelenti: Orfeus legutóbbi előadásán Nagy Aranka olyan szerencsétlenül esett el a színpadon, hogy megrándult a lába s a művész-

nő még ma is ágyhoz van kötve. Betegsége folytán le kellett a műsorról venni a *Bőregér* operettet s így szombaton az Asszonyfaló kerül színre.

* Magyar színészet Nagykikindán. A város tanácsa 21-én tartott ülésében Könyves Jenő staggione színtársulatának december havában 15 napra színelőadások tartására helyhatósági engedélyt adott. Ez lesz a műsor: Péntek: Bohémélet. Szombat: Az asszonyfaló. Vasárnap délután: Az elvált asszony; este: Nap és Hold. Hétfő: Nap és Hold. Kedd: Cárno. Szerda: Limonádé ezredes. Csütörtök: Limonádé ezredes. Péntek d. u.: A kis barátnő. Péntek este: Az ember tragédiája. Vasárnap d. u.: A falu rossza. Vasárnap este: Limonádé ezredes.

* Legjobb színházi cukorkák. Lindenfeld Bertalan Első szegedi cukorkagyárában, Kárász-utca 8. szám alatt kaphatók.

A háború és az üzleti élet.

(Saját tudósítónktól.) A balkáni bonyodalom idején nagy rémület keletkezett az üzleti világban. A háborútól igen sok üzletember féltette az ekszisztenciáját és ezt a remegést még fokozta a sivár pénzügyi helyzet. A háború bekövetkezett, lenn a Balkánon már patakokban ömlik a vér — és most már bizonyos, hogy tulságos volt az üzleti világ aggodalma. A forgalom nem csökkent, sőt inkább fokozódott az őszi forgalomnak, legalább ebben az országban, *egyelőre* nem igen árt a balkáni ágyuzás. A tőzsdén már nem ujság a riadalom, a közgazdasági életnek ez a legérzékenyebb szerve a legcsekélyebb zavarra is reagál.

Az üzleti életről igen érdekesen beszélt egyik szegedi kereskedő. Véleménye különösen Szegedet jellemzi:

— A forgalomra vonatkozólag nem panaszkodhatunk. A háború hatását még nem érezzük. A kereslet meglehetősen nagy, nem szűkölködünk a megrendelésekben. Sajnos azonban, igen sok az egészségtelen üzlet. Nem biztos a pénzünk, mindig attól remegünk, hogy bizonytalan a megrendelő vagy a vevő. Mert javarészen csak hitelügyletet köthetünk. Annak a közönségnek, amely vásárol, nincs pénze vagy inkább *kézpénze*. A földművelőknél, gazdálkodóknál van a pénz, de azok ülnek rajta. Berakják a pénzüket a takarékpénztárba. A középosztály még leginkább vásárolna, de annak van a legkevesebb pénze. Igen komplikált szerkezetű a mi üzleti életünk. Szóval csak azt érezzük, hogy a vásárló közönség — pénztelen. A háborúhoz egyelőre semmi közünk.

Amit a kereskedő mondott, abban sok az igazság. A helyzet általában ugyanez minden magyar vidéki városban. A gazda-osztályé a pénz, amellyel alig vásárol és nem spekulál, hanem berakja a takarékpénztárba. Így aztán meg van a biztos jövedelem: a kamat, amelyet minden év végén hozzácsatolnak a tőkéhez. Az ugynevezett uri-osztály eladósodott és nagy mértékben csökkent a hitele. A középosztály a vásárló közönség zöme, ez pedig küzd a megélhetéssel és hitelügyletekkel operál.

Ez a magyar társadalom szomorú képe. Franciaországban ömlik a pénz, ott nincs nyomorult középosztály, de kapzsi birtokos-osztály sincs. Ott minden pénz a forgalomé és jut belőle külföldre is, busás kamatért. Ott egész másképpen beszélne egy kereskedő,

A háború hadvezérei.

TÖRÖKORSZÁG

Nizam basa, az eddigi hadügyminiszter lett az összes török haderő generalisszimusa. Jelenleg 60 éves, modern katona. Első iskoláit a híres saint-cyri tisztképző-intézetben végezte, ahonnan mint hadnagy került vissza és csakhamar Goltz basa adjutánsa lett. A politikába való meggondolatlan beleszólása miatt 40 éves korában Erzerumba internálták és kémekkel vették körül. Mikor a forradalom kitört, visszahívták Konstantinápolyba hadügyminiszternek. A forradalom után a drinápolyi hadtest parancsnoka lett, majd a bagdabi lázadás leverését bízták rá, amit sikerrel hajtott végre. Jutalmul Kiszia kormányzóivá nevezték ki.

Ninesenek diplomata képességei, véleményét brüsszk módon szokta nyilvánítani és e miatt sok ellenséget szerzett. Tavaly fel is mentették állásától és egy darabig mint magánember élt Konstantinápolyban. Fényes és közismert katonai képességeit azonban nem sokáig nélkülözhetette Törökország s a szultán meghívta hadügyminiszternek.

Nizam basa izmos, zömök, vaseszségű ember, szigorú, de katonái imádják. Nagy háborúban még nem vett részt és így hadvezetői képességei ismeretlenek. Majd elvállik, nem jár-e vele Törökország úgy, mint Oroszország a japán háborúban *Kuropatkinnal*, aki szintén a hadügyminiszterségből állt a hadsereg élére. Nizam basa már átvette a főparancsnokságot, főhadiszállása Drinápoly.

Abdullah basa. Pár hét előtt még ő volt generalisszimuszak kizemelve. Szintén ugy 60 év körüli, erőteljes katona, a legmodernebb képzettséggel. Németországban tanult, teljesen ismeri a német katonai szellemet és Vilmos császár is többször kitüntette figyelmével. Abdul Hamid szultán 1900-ban száműzte, de a forradalom alatt ismét kegyébe fogadta és első szárnysegédévé nevezte ki, később pedig a katonai kabinetiroda főnökévé. A forradalom után Erfindsanban, az orosz határon lett hadtestparancsnok, két év óta pedig a szalonikii hadtest parancsnoka.

Ali Riza basa. A legutóbbi görög-török háborúban a tüzérség főparancsnoka volt. Hadiképzését szintén Németországban nyerte és hazatérve, gyors karriert csinált: 38 éves korában már vezérőrnagyi rangban volt. A forradalom után lett a tüzérség főigazgatója, mintán a tengerészeti miniszteri tárcát nem vállalta. Mint a déltörökországi terep alapos ismerőjét, őt nevezték most ki az epirusi hadsereg fővezérének, teljesen független hatáskörrel.

Faik basa. A török portyázó lovas hadosztály parancsnoka Üszkübnél, amely város a szerb határ közelében jelenleg egyik legfontosabb pontja a háború színterének.

Fethi basa. A kossovói vilajet (megye) katonai főnöke. Kossovó a török-szerb határtól Beraneig húzódó terület, ahol a török-montenegrói harc folyik.

SZERBIA

Jankovics Bozsó tábornok, parancsnoka annak a hadseregnek (50.000) ember, amellyel önállóan operál és igyekszik délnek, Üszküb felé betörni Törökországba.

Zsifkovics Mihály tábornok, parancsnoka a szandzsákba, Montenegró támogatására küldött hadseregnek (40.000 ember).

Putnik Nikola tábornok, a Bulgária támogatására küldött hadsereg (100.000 ember) fővezére. Vele van, mint hadfestparancsnok, Sándor herceg, szerb trónörökös.

A szerb hadvezéreknek említésre méltó multjuk nincs.

MONTENEGRÓ

Martinovics tábornok, a Scutari ellen küldött sereg (18.000 ember) parancsnoka.

Vukotics tábornok, a szandzsákba be-